

Datum
2020-11-27
Vår referens
Ellenor Modig
HR-specialist
Ellenor.Modig@malmo.se

Tjänsteskrivelse

Mötes- och resepolicy Malmö stad, med riktlinjer STK-2020-1485

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har, i samarbete med servicenämnden och med stöd av miljönämnden, haft i uppdrag att arbeta fram en ny resepolicy. En uppföljning av nuvarande resepolicy presenterades för kommunstyrelsen i november 2019. Uppföljningen påvisade behov av en tydligare prioritering och ansvarsfördelning gällande tjänsteresor. Därutöver krävs ett kontinuerligt uppföljningsarbete för att få till stånd den beteendeförändring som är nödvändig för att Malmö ska bli en klimatneutral stad.

Stadskontorets förslag innehåller ett tydliggörande av hur Malmö stad ser på användning av privat bil i tjänst och användning av flyg vid tjänsteresor, eftersom det är dessa färdmedel som står för merparten av koldioxidutsläppen. I förslaget framgår att det alltid ska göras ett övervägande om det behövs en resa eller om mötet kan ske digitalt. När det gäller användning av privat bil i tjänsten föreslås en lägsta transportsträcka och att det därutöver finns ett avtal mellan chef och medarbetare. I första hand ska alternativa transportsätt väljas såsom cykel, gång och kollektivtrafik. För längre tjänsteresor förordas att tåg väljs liksom att tåg alltid ska vara färdmedel vid resor till och från Stockholm. I förslaget framgår att närmaste chef, om särskilda skäl finns, kan besluta om undantag vad gäller val av färdmedel.

I stort sett alla nämnder har ställt sig positiva till förslaget (STK-2020-790). Några har valt att inte lämna yttrande eller synpunkter. Tre helägda bolag har inkommit med yttranden. När det gäller möjlighet att använda tjänstecykel, bilpoolsbil eller Malmö stads bilar påpekas att tillgängligheten kan vara dålig och att det kan innebära högre kostnader för nämnderna liksom att det tar mer arbetstid i anspråk, vilket kan skapa stress. Stadskontoret har utifrån inkomna yttranden gjort förtydliganden i förslaget till Mötes- och resepolicy Malmö stad, med riktlinjer.

Stadskontorets förslag är att *Mötes- och resepolicy i Malmö stad* antas av kommunfullmäktige och att kommunstyrelsen beslutar anta förslag till *Riktlinjer för Malmö stads möten och resor* under förutsättning att kommunfullmäktige antar policyn och att servicenämnden får i uppdrag att utreda möjligheten att införa ett gemensamt transportbokningssystem för att underlätta tillgängligheten till olika transportmedel. *Mötes- och resepolicy i Malmö stad* gäller för samtliga nämnder och helägda bolag. *Riktlinjer för Malmö stads möten och resor* gäller samtliga nämnder då dessa är anpassade till förvaltningarna/nämnderna.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

1. Kommunfullmäktige antar i ärendet redovisat förslag till Mötes- och resepolicy i Malmö stad att gälla för samtliga nämnder och helägda bolag från den 1 mars 2021.
2. Kommunfullmäktige bemyndigar kommunstyrelsen att besluta om nödvändiga ändringar av mötes- och resepolicy under förutsättning att dessa är av mindre principiell vikt.
3. Kommunfullmäktige upphäver nuvarande resepolicy från och med den 1 mars 2021.

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta för egen del

4. Kommunstyrelsen antar i ärendet redovisat förslag till Riktlinjer för Malmö stads möten och resor att gälla för samtliga nämnder från den 1 mars 2021. Riktlinjerna börjar gälla under förutsättning att kommunfullmäktige beslutar om mötes- och resepolicy.
5. Kommunstyrelsen anmodar servicenämnden att utreda möjligheten till ett gemensamt transportbokningssystem med återrapportering under hösten 2021. Uppdraget gäller under förutsättning att kommunfullmäktige beslutar om mötes- och resepolicy.

Beslutsunderlag

- [Här kommer namnet på de handlingar som ligger till grund för beslutsförslaget hämtas in automatiskt. Du behöver inte skriva något under denna rubrik.]

Beslutsplanering

Kommunstyrelseberedningen 2020-12-02

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2020-12-14

Kommunstyrelsen 2021-01-13

Kommunfullmäktige 2021-02-04

Beslutet skickas till

Samtliga nämnder

Samtliga helägda bolag

De fackliga organisationerna i kommuncentral samverkan (Kommunal, Vision, Lärarförbundet, SACO, LR (SACO), Ledarna och Vårdförbundet)

Kommunstyrelsen

Ärendet

Kommunfullmäktige beslutade i budget 2019 att ge kommunstyrelsen, i samarbete med servicenämnden och med stöd av miljönämnden, i uppdrag att arbeta fram en ny resepolicy. Som en första del i uppdraget presenterades en uppföljning av nuvarande resepolicy i rapporten ”Uppföljning av nuvarande resepolicy med förslag till fortsatt arbete samt möjlighet till klimatväxlingsmodell”. Kommunstyrelsen beslutade att godkänna rapporten i november 2019 (STK-2019-1249).

Det behövs en tydligare prioritering och ansvarsfördelning gällande transporter och det gäller även för tjänsteresor. Varje förvaltnings klimatavtryck behöver synliggöras så att anpassade

åtgärder kan genomföras och följas upp. Först då är det möjligt att få till stånd den beteendeförändring som behövs för att Malmö stad ska bli en klimatneutral stad. Genom att förändra res- och mötesvanor går det att – förutom att minska klimatpåverkan – bidra till en minskning av stadens kostnader för resor. Om resan ersätts med ett digitalt möte uppstår ingen reskostnad. I de flesta fall är resor med tåg billigare än resor med flyg och att välja gång, cykel eller kollektivtrafik istället för bil eller taxi innebär också lägre eller inga kostnader.

Med utgångspunkt från tidigare års resvanor innehåller förslaget till *Mötes- och resepolicy, med tillhörande riktlinjer* ett tydliggörande av hur Malmö stad ser på användning av privat bil i tjänst och användning av flyg vid tjänsteresor. I förslaget framgår att det alltid ska göras ett övervägande om det behövs en resa eller om mötet kan ske digitalt. När det gäller användning av privat bil i tjänst föreslås att en lägsta transportsträcka för att använda privat bil i tjänst ska vara 5 km och att en förutsättning är att det finns ett avtal mellan chef och medarbetare. I första hand ska alternativa transportsätt väljas såsom cykel, gång och kollektivtrafik. Om det behövs bil ska leasingbil eller bilpoolsbil väljas, alternativt taxi. För längre tjänsteresor förordas att tåg väljs och att tåg alltid ska vara färdmedel vid resor till och från Stockholm.

I förslaget till riktlinjer framgår att närmaste chef, om särskilda skäl finns, kan besluta om undantag vad gäller val av färdmedel. Med särskilda skäl avses verksamhetens förutsättningar eller den enskildes livssituation. Förslaget till riktlinjer tydliggör nämndernas ansvar för att årligen följa upp efterlevnaden av policyn internt.

Sammanfattning av remissvar

I stort sett alla nämnder har ställt sig positiva till förslaget om *Mötes- och resepolicy Malmö stad, med tillhörande riktlinjer*. Några nämnder har valt att inte lämna yttrande eller synpunkter.

Tre bolag har inkommit med yttranden. Ett bolag menar att skrivningarna kring inrikesresor kunde varit skarpare, medan ett annat bolag anser att kraven är för hårda. Det har också upplevts otydligt vilka skrivningar som inkluderat bolagen och vilka som gällt specifikt för nämnderna. Något bolag framför att det är otydligt vad som skiljer policy och riktlinjer åt, medan ett annat bolag tar upp att de har en egen policy som de vill fortsätta använda eftersom den givit goda resultat.

När det gäller användning av privat bil i tjänst efterfrågas förtydligande kring fem-kilometersgränsen – om den avser totalsträcka under en dag eller om den avser varje delsträcka. Det framförs från grundskolenämnden att det kan bli många kilometer totalt om flera olika tjänsteresor ska ske under dagen men där alla är under 5 km vardera. Från facklig sida, Vårdförbundet och Lärarförbundet, finns önskemål om att inte ha en absolut gräns på 5 km och en oro för hur detta kan påverka grupper som behöver förflytta sig mycket. När det gäller avtal om att använda privat bil i tjänst önskas från funktionsstödsnämnden förtydligande om hur avtalen ska hanteras och hur länge de gäller. Avseende möjlighet att använda tjänstecykel, bilpoolsbil eller leasingbil som alternativa färdmedel beskrivs att tillgängligheten kan vara dålig och att det i sin tur kan innebära högre kostnader för nämnderna samt att det tar mer arbetstid i anspråk vilket kan skapa stress. Från flera håll tas det upp att egen bilpool saknas och grundskolenämnden framför att skolorna är utspridda över hela Malmö, varför en förvaltningsspecifik bilpool skulle vara svår för medarbetare att utnyttja. MKB framför att de inte kan ställa sig bakom skrivningarna om privat bil i tjänst eftersom det finns ett behov för vissa medarbetare att

använda privat bil i tjänsten. Miljönämnden anser att ett tillägg bör göras avseende vikten av att alltid tanka bilen med det för bilen avsedda mest hållbara drivmedlet, i de fall en bil behövs.

Digitala möten förutsätter ändamålsenlig utrustning och lokal, och här kan det behöva investeras menar tekniska nämnden och även fackliga remissvar tar upp frågan. Det är viktigt att alla medarbetare ges förutsättningar och möjlighet att delta i digitala möten.

Det efterfrågas från flera håll exempel, eller tillämpningsanvisningar, på när chef kan besluta om undantag vad gäller val av färdmedel eller när ett fysiskt möte ska ersättas av ett digitalt. Parkering Malmö skriver att beslut om undantag bör ligga hos chef ovanför medarbetarens chef. Arbetsmarknads- och socialnämnden skriver ”För att underlätta för chefer att ta likvärdiga beslut bör mötes- och resepolicy samt riktlinjerna tydliggöra och exemplifiera ytterligare gällande i vilka sammanhang en resa bör ersättas med ett digitalt möte.” Gymnasie- och vuxenutbildnings-nämnden anser att det behövs ett klargörande vilket mandat närmaste chef har att bevilja undantag från policy med riktlinjer både gällande resor med flyg och resor med egen bil. Detsamma framförs från hälsa, - vård och omsorgsnämnden. Förskolenämnden skriver ”om (..) närmsta chef avgör om den anställda har skäl att avvika från huvudregeln, lämnas dessutom stort utrymme för tolkningar och kan leda till stora olikheter beroende på var man jobbar och vem ens närmsta chef är.”

Parkering Malmö framför att det saknas ställningstaganden kring färja och kring mikromobilitet.

Det har inkommit synpunkter från flera håll när det gäller stycket om uppföljning. Området är angeläget men skrivningen har varit ottydlig och det har uppfattats som att uppföljning av resepolicy skulle vara en del i internkontrollarbetet, vilket inte var avsikten.

Från flera håll poängteras vikten av att mötes- och resepolicy blir känd bland alla medarbetare och att det behövs kommunikationsinsatser.

Inkomna reservationer och särskilda yttrande

Arbetsmarknad- och socialnämnden

Moderaterna och Centerpartiet reserverade sig mot beslutet.

Sverigedemokraterna reserverade sig mot beslutet.

Fritidsnämnden

Moderaterna inkom med särskilt yttrande.

Funktionsstödsnämnden

Vänsterpartiet reserverade sig mot beslutet.

Grundskolenämnden

Moderaterna och Centerpartiet reserverade sig mot beslutet.

Sverigedemokraterna reserverade sig mot beslutet.

Miljöpartiet och Vänsterpartiet inkom med särskilda yttranden.

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden

Sverigedemokraterna reserverade sig mot beslutet.

Miljönämnden

Moderaterna och Centerpartiet reserverade sig mot beslutet.

Sverigedemokraterna reserverade sig mot beslutet.

Servicenämnden

Sverigedemokraterna reserverade sig mot beslutet.

Stadsbyggnadsnämnden

Moderaterna och Centerpartiet reserverade sig mot beslutet.

Sverigedemokraterna inkom med särskilt yttrande.

Tekniska nämnden

Moderaterna och Centerpartiet reserverade sig mot beslutet.

Sverigedemokraterna reserverade sig mot beslutet.

Stadskontorets bedömning

Med beaktande av inkomna remissvar gör stadskontoret följande bedömning. Det finns behov av förtydliganden i förslaget till *Mötes- och resepolicy Malmö stad, med tillhörande riktlinjer*.

När det gäller skrivningen om 5-kilometersgräns för ersättning vid användning av privat bil i tjänsten avser den per delsträcka. De skriftliga avtal som förutsätts mellan chef och medarbetare för användning av privat bil i tjänsten gäller löpande med årlig omprövning. Detta förtydligas i *Mötes- och resepolicy Malmö stad, med tillhörande riktlinjer*.

Uppföljning är ett område där det finns utrymme för förbättring och det är viktigt att varje nämnd regelbundet ser över hur efterlevnaden av policyn fungerar och om det finns behov av att underlätta för medarbetarna att göra rätt val. Nämnden ansvarar för att årligen göra en uppföljning av policyn. I vilken form uppföljningen görs beslutar varje nämnd. Detta förtydligas i *Mötes- och resepolicy Malmö stad, med tillhörande riktlinjer*.

När det gäller frågan om tillgång till Malmö stads bilar och tjänstecyklar delar stadskontoret uppfattningen om att det saknas en god överblick och tillgänglighet. Detta skulle delvis kunna avhjälpas genom ett gemensamt bokningssystem. Inom ramen för ett sådant system skulle det också vara möjligt att inkludera mikromobilitet. Kommunstyrelsen föreslås anmoda servicenämnden att genomföra en utredning.

Vad gäller synpunkten att alternativa transportmedel tar mer arbetstid i anspråk bedömer stadskontoret att detta kan underlättas genom informations- och kunskapshöjande insatser i verksamheten om varför det är en angelägen fråga att välja klimatvänliga transportmedel. I många fall kan det vara så att det går snabbare att ta cykeln till ett möte än att hämta en bil, köra och sedan hitta en parkering vid målet.

Flera remissinstanser har framfört önskemål om förtydligande avseende när chefen får bevilja undantag från policyn. I riktlinjerna och i policyn står det ”Om särskilda skäl finns kan närmaste chef besluta om undantag vad gäller val av färdmedel. Med särskilda skäl avses verksamhetens förutsättningar eller den enskildes livssituation.” Stadskontoret menar att det i chefens uppdrag ingår att göra den här typen av bedömning. En bedömning som är individuell utifrån

medarbetarens situation och uppdrag men också ställd i relation till målsättningen med mötes- och resepolicy. Det är förvaltningens ansvar att stödja chefen i detta uppdrag.

Genomgående har det varit positivt gensvar kring att ersätta tjänsteresor med resfria möten. Stadskontoret delar tekniska nämndens och de fackliga synpunkterna kring vikten av att tillgängliggöra digitala mötesverktyg och ändamålsenliga lokaler för alla grupper av medarbetare. I ärendet om förslag till Klimatväxlingsmodell finns också denna typ av insatser med i listan över vad klimatväxlingsmedel skulle kunna användas till. Stadskontoret vill också lyfta nämndernas ansvar i att tillgängliggöra digitala mötesverktyg och ändamålsenliga lokaler.

Stadskontoret delar inkomna synpunkter om vikten av att den nya mötes- och resepolicy blir föremål för stora kommunikationsinsatser så att den därmed bli väl känd hos alla medarbetare.

Stadskontorets förslag

Förslaget är att *Riktlinjer för Malmö stads möten och resor* börjar gälla under förutsättning att kommunfullmäktige antar *Mötes- och resepolicy i Malmö stad*. Samma förutsättning gäller för servicenämndens uppdrag att utreda möjligheten att införa ett gemensamt bokningssystem för att underlätta och öka tillgängligheten till olika transportmedel. Mötes- och resepolicy gäller för samtliga nämnder och helägda bolag. Riktlinjerna gäller samtliga nämnder eftersom dessa är anpassade till förvaltningarna/nämnderna.

Se bilagda *Mötes- och resepolicy Malmö stad, med tillhörande riktlinjer* för innehåll i policy (gäller medarbetare, förtroendevalda och anställda i helägda bolag) och riktlinjerna för medarbetarna i förvaltningarna.

Ansvariga

Carina Tempel HR-direktör
Magdalena Bondeson Sektionschef
Andreas Norbrant Stadsdirektör